

Min flintesamling

Fortalt af forh. landmand Jens A. Mikkelsen, Åkandevej 4, 7755 Bedsted Thy

Jens A. Mikkelsen ved en del af sin stensamling.

Dolk og økse.

Jeg er blevet opfordret til at fortælle lidt om den samling af flinteredskaber fra stenalderen, som jeg har fundet igennem et langt liv.

Jeg er nu 76 år, født i "V. Mølgard" i Bedsted sogn som søn af Peter Chr. Mikkelsen og hustru Kirstine Karoline, født Jensen. Jeg var den yngste af tre brødre. Min far døde allerede, da jeg var 12 år gammel, mine brødre henholdsvis 14 og 16 år. Vores mor drev gården videre ved hjælp af os børn og lidt daglejerhjælp. Vi fik lov at hjælpe, hvor vi kunne - både i stald og mark.

En dag, jeg var vel 15-16 år, fandt jeg, da jeg var ude at harve, en fin fiskehaleformet flintedolk. Det var jo nok med til, at jeg begyndte at interessere mig for oldtiden og især stenalderen. Senere fandt jeg flere andre stumper af flinte- og stenredskaber på denne ejendom.

Den 1. maj 1939 kom jeg ud at tjene hos Peder Rysgaard i "Lomborg" i Madsted. Jeg var der i syv år. På denne gård fandt jeg en del pæne stykker: f.eks. tre kærneøkser fra den ældre stenalder og flere stumper af slebne økser fra begyndelsen af bondestenalderen, også kaldet dyssetiden.

Engang i høst, mens vi kørte rivelse, fik jeg

bogstaveligt talt en flintedolk i hovedet, da jeg stak en forkefuld rivelse op på læsset, og noget faldt ned på mig. Det var en lancetformet dolk fra yngre stenalder. Det viste sig senere, at der har været en boplads dér fra den seneste tid i yngre stenalder, og her fandt jeg efterhånden tre halvmåneformede, hele flintesegl.

Andre steder, hvor jeg senere tjente, fandt jeg også forskellige redskaber af flint.

I juni 1954 købte jeg sammen med min broder Kristian en gammel, noget forsømt gård i Istrup. Den var hel bar, uden avl og besætning. Min hustru og jeg blev gift i 1955. Vi boede sammen med min broder indtil april 1960, da Kristian overtog hele gården. Vi købte da ejendommen på Bedsted hede, Rishøjvej 16, der ligger lige, hvor tre sogneskel løber sammen: Bedsted, Hassing, og Visby sogne.

Nu kommer så det jeg vil fortælle om: Stensamlingen.

Jorden på denne ejendom er, så vidt jeg ved, engang i 1920'erne købt sammen fra flere hedeskifter, der har tilhørt gårde i omegnen. Måske derfor kan der endnu findes en masse levn fra fortiden. Straks efter vi var begyndt at

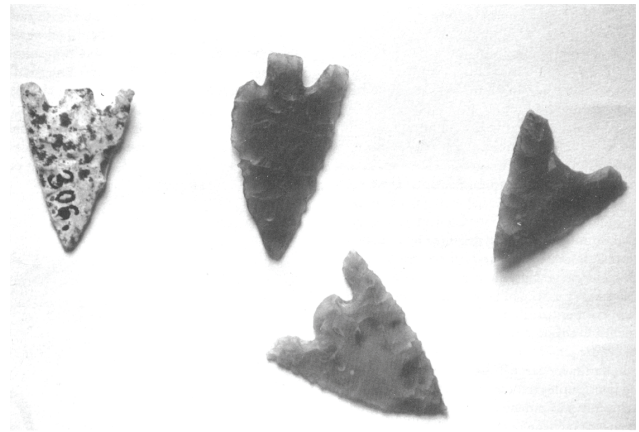

Forskellige økser.

arbejde med jorden, fandt jeg - tit når der var pløjet eller harvet - forskellige flækker, skrabere og redskaber. I alt er det blevet til i nærheden af 500 stk. Meget af det, man finder på bopladserne, er jo knækkede eller kasserede stykker af økser, dolke, pilespidser og andre redskaber. Alligevel har jeg dog flere hele såkaldte kornsegl, økser og over 30 hele, fladhuggede pilespidser fra yngre stenalder, fra dolktiden.

Mange gange når vi gik og hakkede roer, havde jeg et par flintestykker med hjem i lommen. Efterhånden som jeg fandt mere og mere, begyndte jeg at tænke på, hvem de mennesker var, der havde lavet flækkerne og redskaberne, og hvor gamle de mon var. Jeg begyndte at sætte numre på fundene og lavede et register over dem. Jeg tegnede også et kort over vores mark og de nærmeste nabomarker. Fundene blev afmærket på kortet, og det viste sig hurtigt, at der var steder med mange fund - sikkert bopladser. Forskellige bøger købte jeg, og jeg har vist lånt alt, hvad Bedsted Bibliotek har om oldtiden, især stenalderen. Museumsfolkene i Thisted har jeg også forbindelse med, og de har set samlingen, ligesom jeg kommer i amatørklubben "Museets venner".

Når man går over en nypløjet mark, kan man også finde lerkarskår på bopladserne. Det kan være med til at bestemme alderen på tingene, for

Forskellige fine pilespidser.

gennem tiderne har udformningen af lerkarrene skiftet. Man har ofte dekoreret dem før brændingen på forskellig vis i det våde ler med streger i forskellige mønstre eller med en tosnoet snor, der så står tydeligt i skårene.

Når man ser fundene og de optegnelser, jeg har viser det sig, at på denne plet af Thylands jord har der gennem flere tusinde år levet mennesker - helt tilbage i jægerstenalderens sidste del, 6.000 - 4.000 år. f. Kr., bondestenalderen, tragtbægerkulturen, enkeltgravstiden, dolketiden og måske ældre bronzealder, ja helt til nutiden.

Der er kærneøkser, skiveøkser, tværpilespidser, små mikroflækker og spidser med skråt afhuggede ender, som nok har været brugt som modhager på pileskafter. De er fra jægerstenalderen. Der er tyndnakkede og tyknakkede slebne økser og mejslere fra dyssetiden i bondestenalderen. Der er tapkiler, stykker af stridsøkser og hulslebne små økser og nogle tresidede pilespidser fra enkeltgravstiden. Endelig er der, hvad der er mest af på bopladserne, slebne bredæggede økser, fladhuggede redskaber som halvmåneformede flintesejl, knækkede stykker af dolke og andre spidser, trekantede og hjerteformede små pilespidser, nogle med indbuet basis og to modhager, nogle med en skafttunge i midten, andre længere og smallere. Nogle flækkeknive og en enkelt flækkedolk er der også kommet med.

Mange mennesker har jo en hobby. Nogle samler frimærker og mange andre sjove ting. Andre går op i slægtsforskning eller bankospil.

For mig har det at komme ud i naturen altid været det bedste. At se på fuglene og dyrene og bare gå en tur på en pløjemark, kan jeg have megen glæde af. Jeg har også gået en del på jagt,

men det gik sjældent så godt, for jeg så mere efter oldsager end efter harer, så de var langt væk, før jeg så dem.

Nu vil jeg ønske, at andre kan have glæde af det, jeg her har fortalt. Det er jo i virkeligheden bare en historie om, hvad en mand, der dyrker sin jord, også kan få ud af den.

Kilde: Sydthy Årbog 1996, side 32-34.